

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 2578/2024
25.12.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Драгане Маринковић, председника већа, Зорице Булајић и Ирене Вуковић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Далиборка Милићевић, адвокат из ..., против тужене ПУ „Петар Пан“, Крагујевац, чији је пуномоћник Славица Росић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2868/23 од 05.04.2024. године, у седници одржаној 25.12.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2868/23 од 05.04.2024. године.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев тужене за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Крагујевцу П1 2264/21 од 09.03.2023. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиле за поништај решења туженог Предшколске установе „Петар Пан“, Крагујевац, бр. .. од 17.08.2021. године и одлуке Управног одбора туженог бр. .. од 16.09.2021. године, и да се наложи туженом да тужиљу врати на рад. Ставом другим изреке, обавезана је тужиља да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 134.250,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2868/23 од 05.04.2024. године, одбијена је као неоснована жалба тужиле (грешком наведено тужене) и првостепена пресуда потврђена.

Благовременом ревизијом тужиља је побијала правноснажну пресуду донету у другом степену због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеног стања и погрешне примене материјалног права.

На ревизију тужиле, тужена је благовремено одговорила.

Врховни суд је испитао побијану одлуку у смислу одредбе члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 18/20), па је оценио да је ревизија тужиље неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности. Ревизијом се указује на учињену битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, која није разлог за изјављивање ревизије према одредби члана 407. став 1. тачка 2. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању тужиља је засновала радни однос на одређено време код тужене као послодавца, на основу уговора о раду бр. ../19 од 01.03.2019. године, на радном месту васпитач. Уговор о раду у члану 15. прописао је да послодавац може отказати уговор о раду запосленом који својом кривицом учини повреду радне обавезе предвиђену законом.

Дана 03.08.2021. године, тужена је донела закључак бр. ../21 о покретању дисциплинског поступка против тужиље због несавесног и немарног извршавања радне обавезе дефинисане уговором о раду. У истом је наведен опис повреде радне обавезе која је тужиљи стављена на терет, време, место и начин извршења исте, а тужиљи је остављен рок од 8 дана да се писаним путем изјасни о напред наведеном. Тужиља је закључак тужене примила истог дана и дана 11.08.2021. године писаним путем се изјаснила о околностима спорног догађаја. Након тога, саслушана је на расправи одржаној дана 16.08.2021. године, па је на основу саслушања тужиље, њене писане одбране, изјаве сведока ББ која је очевидац догађаја, тужена донела решење бр. ../21 од 17.08.2021. године о изрицању тужиљи дисциплинске мере престанка радног односа због учињене теже повреде радне обавезе из члана 164. став 1. тачка 15. Закона о основама система образовања и васпитања, зато што дана 01.07.2021. године у просторијама ПУ „Петар Пан“, Крагујевац, није извршила поверене послове из своје надлежности у току рада, јер је деци предшколског узраста ускратила конзумирање хране (ручка), у термину од 13 часова и о свом поступку није обавестила директора, већ су га о томе обавестили незадовољни родитељи. На напред наведено решење тужиља је изјавила жалбу која је одлуком Управног одбора тужене бр. ../21 од 16.09.2021. године, одбијена. Тужиља је одјављена са обавезног социјалног осигурања дана 30.08.2021. године.

Нижестепени судови, полазећи од утврђеног чињеничног стања, закључили су да је решење о престанку радног односа тужиљи законито, с обзиром да је донето у поступку прописаном Законом о основама система образовања и васпитања, из разлога учињене теже повреде радне обавезе из члана 164. став 1. тачка 15. истог Закона. Због тога је њен тужбени захтев одбијен као неоснован.

Према становишту Врховног суда, нижестепени судови правилно су применили материјално право приликом оцене законитости решења тужене о престанку радног односа тужиљи.

Закон о основама система образовања и васпитања („Сл. Гласник РС“, бр. 88/17... 129/21), у члану 1. став 2. прописује да се истим уређују радни односи

запослених у установи, поред осталог и предшколског образовања и васпитања. Због тога је послодавац морао водити поступак за утврђивање тужилине одговорности прописан наведеним законом а не Законом о раду како то тужила неосновано тврди, при чему, а супротно наводима ревизије, уговором о раду није предвиђена процедура прописана Законом о раду у случају постојања разлога за отказ од стране послодавца. Напротив, у члану 17. уговора наведено је да је послодавац у обавези да спроведе поступак прописан законом у случају отказа уговора о раду од стране послодавца, док је чланом 20. уговорено да се у свему осталом што није било предмет уговора о раду примењује Закон о раду.

Чланом 15. уговора о раду уговорено је да се уговор о раду може отказати запосленом који својом кривицом учини повреду радне обавезе предвиђене Законом, као и уговором о раду. Уговор о раду у наведеној одредби предвиђа случајеве повреде радне обавезе које могу бити разлог за отказ уговора о раду, а једна од њих је и несавесно или немарно извршавање радне обавезе из члана 1. овог уговора (грешком наведено „несвесно или намерно“). Међутим, ова повреда радне обавезе прописана је и матичним Законом о основама система образовања и васпитања који се у конкретном случају има применити, јер он уређује радне односе запослених у установи предшколског образовања, који у члану 164. став 1. тачка 15. прописује да је тежа повреда радне обавезе запосленог у установи, неизвршавање и несавесно, неблаговремено или немарно извршавање послова или налога директора у току рада. При том, с обзиром да је реч о повреди радне обавезе која је општа у смислу да је запослени може учинити у било којој радној средини, иста је прописана и Законом у раду у члану 179. став 2. тачка 1.

Како је то већ наведено, дисциплински поступак спроведен је у складу са Законом о основама система образовања и васпитања како би се утврдила одговорност тужиле за учињену тежу повреду радне обавезе из члана 164. став 1. тачка 15 истог закона. Он је покренут писаним закључком, туженој је омогућено да се у писаној форми изјасни на наводе из закључка, тужила је саслушана, о чему је сачињен записник и притом је у том поступку изнела своју одбрану, а по спроведеном поступку донето је решење о изрицању дисциплинске мере, све ово сагласно одредби члана 165. наведеног Закона. Постојање оправданог разлога за отказ може се доказивати свим законитим доказним средствима, а процесно правна правила која постоје у циљу утврђивања постојања отказног разлога треба да створе услове за делотворно остваривање права запосленог на одбрану. Тужила је била упозната са којим доказима је послодавац располагао приликом покретања поступка, јер то произлази из њеног исказа о томе, при чему је сведок ББ, непосредни очевидац догађаја. С обзиром да је тужила била упозната са доказима на којима је послодавац заснивао њену одговорност односно да је догађај од 01.07.2021. године када је деци предшколског узраста ускратила ручак, пријавио незадовољан родитељ, као и који родитељ је у питању, да је свему томе присуствовала њена колегиница која се о томе писано изјаснила, тужили, без обзира што у закључку од 03.08.2021. године, није наведено на којим доказима послодавац заснива отказни разлог, није ускраћено право на одбрану. При том, у том поступку тужила није негирала догађај, већ га је другачије квалификовала и правдала је поступање околностима које међутим не искључују њену кривицу.

Тужила није извршила повреду радне обавезе због тога што деци предшколског узраста није сервирала храну, већ због тога што им је храну ускратила пошто је свесно, а у циљу њиховог кажњавања, тањире са храном склонила пре него што су деца појела оброк. Због тога је без утицаја чињеница коју тужила истиче у ревизији да њена обавеза није била да сервира деци храну пошто то није предвиђено чланом 1. уговора о раду као њена обавеза, и због чега нема ни несавесног и немарног извршавања радне обавезе.

Наводи ревизије везани за утврђено чињенично стање нису дозвољен ревизијски разлог у смислу члана 407. став 2. ЗПП, ни са изузетком да се у смислу члана 403. став 2. овог Закона ради о ревизији изјављеној у радном спору.

Из наведених разлога, на основу члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, одлучено је као у изреци.

С обзиром да одговор на ревизију није обавезна парнична радња према одредби члана 411 став 2 ЗПП, ни трошкови поводом ње нису били потребни за вођење ове парнице, што је овај суд ценио применом члана 154 став 2 ЗПП. Из тих разлога је у ставу другом изреке ове пресуде захтев тужене за накнаду трошкова одговора на ревизију, одбијен као неоснован применом члана 165. став 1. ЗПП.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**